

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-01-29
Besvaras senast
2021-02-10 kl. 12.00

Till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1550 Internationella stöldligor

Under de senaste decennierna har internationella stöldligor kunnat härja relativt fritt i Sverige. Efter avslutade stöldturnéer har ligorna enkelt kunnat föra ut stöldgodset ur landet utan att riskera att åka fast. Anledningen till detta är att Sverige saknar en lagstiftning som ger tullen rätt att ingripa i fall där man misstänker att stöldgods är på väg att föras ut ur landet. Tullen har i dessa ärenden behövt kontakta polisen, vilka inte alltid haft möjlighet att anlända till platsen innan färjan kastat loss.

Detta är naturligtvis de internationella stöldligorna väl medvetna om, varför de satt i system att ställa sig i färjekön precis innan färjan ska avgå. Speciellt utsatta branscher har varit byggbranschen, bilbranschen och båtbranschen. Bildelar, jordbruksmaskiner, båtmotorer och dyra verktyg för miljardbelopp har årligen – och med lätthet – kunnat föras ut ur Sverige utan att någon kunnat lagföras för stölderna. Bidragande faktorer som gör att Sverige ses ”som ett smörgåsbord för kriminella” är ett bra transportnätverk och en väl fungerande logistikkedja som möjliggör utförseln av gods. En annan högt bidragande orsak är Sveriges extremt milda straff i de få fall som trots allt leder till åtal.

Branschföreträdare har under lång tid pressat politiker att utöka tulltjänstemännens befogenheter. Under innevarande mandatperiod har riksdagen vid två tillfällen uppmanat regeringen att återkomma med förslag på åtgärder. Sent ska syndaren vakna, och under hösten 2020 återkom till sist regeringen med ett lagförslag. Enligt detta ska en ny lag ge tulltjänstemän utökade befogenheter och rätt att ingripa vid misstänkt utförsel av stöldgods. Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2021. Texten i lagförslaget kommer dock inte göra någon reell skillnad då det är formulerat så att tullen endast kommer att ges befogenhet att beslagta stöldgods som hittas under ordinarie tullkontroller. Då det uppskattas att 95 procent av ordinarie tullkontroller sker i fråga om inkommande gods så missar man totalt att komma till rätta med just utförseln av gods, vilket är själva kärnan i problemet.

Representanter från en rad branschorganisationer såsom Larmtjänst, Byggföretagen, Bil Sweden och Svensk Handel har i ett gemensamt debattinlägg föreslagit åtgärder som skulle ge omedelbar och kraftfull effekt i jakten på både brottslingar och dyrbart stöldgods, men dessa har regeringen uppenbarligen inte lyssnat på.

Såsom lagtexten är utformad i dagsläget är det enda straffbara häleri och stöld; det är alltså inte straffbart att föra gods över gränserna. Hade däremot misstänkt utgående stöldgods räknats som smugglingsbrott, liksom vapen och narkotika, hade befogenheterna inkluderat att tullen fått göra stickprov, gripa och beslagta stöldgods. Andra effektiva åtgärder som föreslås är tekniska hjälpmedel som kameror, avancerad röntgenutrustning och utrustning som spårar illegala störsändare som skulle kunna bidra till ökad upptäcktsrisk.

Efter alla år med detta problem – redan 2012 uppskattades värdet av stölder endast från byggföretagen till 1,5 miljarder kronor – var önskemålet att när nu regeringen äntligen agerar så skulle kraftfulla åtgärder som kan göra skillnad vidtas. I stället anser branschen och dess experter att förslaget är urvattnat och att regeringen mer eller mindre kapitulerat inför problematiken.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

Avser ministern att vidta mer kraftfulla åtgärder för att motverka de internationella stöldligorna, exempelvis i enlighet med de förslag som branschexperter, Tullverket och polis har lämnat?

.....

Lars Andersson (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders